

da jih lahko prej damo v steklenice. Posebno pri onih vinih, ki imajo malo alkohola v sebi, n. pr. onih, ki so narejena iz sadja, se naravno čiščenje vrši zelo počasi, posebno če še niso popolnoma prevrta. Kalnost povzroča pri vinih iz sadja in grozja razne beljakovine, pektinaste snovi in razne male glivice, ki so potrebne za vretje, ki pa zelo močno vplivajo na okus vina in ga slabijo. Te tvarine, ki povzročajo kalnost, lahko na dva načina odpravimo: I. Z umetnim čiščenjem. II. S precejanjem ali filtriranjem. I. Umetno čiščenje. Za umetno čiščenje vina rabimo različne snovi, ki vplivajo na ta način, da se pri čiščenju počasi vležejo v vinu in vzamejo tako s seboj vse tvarine, ki delajo vino kalno. Sredstva, ki se rabijo pri umetnem čiščenju, lahko razdelimo: V taka, ki ne spremeni vina in le mehanično vzamejo s seboj vse vinske kalne snovi; n. pr.: španska prst, celuloza in asbest. 2. V taka sredstva, ki se z vinsko čreslovino neločljivo spojijo in torej vino kemično spremenijo. To so: beljugin klej, želatina, kokošja beljakovina, kri, mleko in razni lactocelli. Beljakovina teh snovi se združi z vinsko čreslovino v obliki kosmičev, ki se vležejo na kalne snovi v vinu in z njimi vred padejo počasi na dno. To čiščenje se posreči le tedaj dobro, če se v vinu ne pojavlja vretje. Da se ve vzeti primerena množica čistilnega sredstva, se mora prej narediti mal pokus, da se ga potem ne vzame ne preveč in ne premalo. Tudi je treba za to daljšega časa, da postane vino popolnoma čisto. Zato pa more biti na miru, da se vse kalne snovi lahko počasi vseudejo. Želatina in druge snovi, ki imajo v sebi beljakovino, ki je potrebna za čiščenje, vplivajo kemično na vino in spremenijo, dasi večkrat le malo, njegovo sestavo. Precejanje sčisti vino hitreje in bolj zanesljivo, ker ne spremeni nikakor sestave vina. Za čiščenje se rabi največkrat želatina in beljugin klej, redkejce jajčev beljak. Sedaj hočemo natančneje razložiti, kako se naj ravna s temi sredstvi. A. Čiščenje z vizinim klejem. Vizin klej (Hausenblase) je narejen iz onega mehurja vize ali beljuge, ki pomaga, ker je z zrakom napolnjen, tej ribi pri plavanju. Ta riba se najde v Črnem in Kaspiškem morju. Prodaja se klej v obliki širokih, ragastih, brezbarvnih listov. Vizin klej se zreže v male kose in položi za 24 ur v vodo, da se je lahko navleče. Potem se voda odlije in klej z rokami dobro premesi. Po mesenju se na klej vlije malo vina. Potem ko je klej popil vso vino, se mu ga prilije zopet in to se ponavlja tako dolgo, da klej ne posrka več vina. To se zgodi navadno tretji dan. Na vsakih 10 g = 1 dkg vizinega kleja se računi ponavadi 1 l vina. Potem se klej zmelje na kaki gosti rešeti ali potisne skozi kako platno, da na ta način odstranimo iz njega dolge bele nit, ki so trde. To kašo, ki jo dobimo potem, spravimo v steklenicah, ki jih položimo (ne postavimo!) na kakem temnem kraju. Da ne začne vsa zmes gniti, dodamo na vsak liter 1 g natrijevega bisulfata. Koliko se mora vzeti vizinega kleja na vsak hl vina, to se ne da natanko določiti; množina se ravna po tem, ali je vino bolj ali manj kalno. Splošno se vzameta 2–4 g suhega vizinega kleja na hl. Klej vsipljemo potem v škaf in ga dobro z vinom premešamo; da pride v kolikor mogoče veliko dotiko z zrakom, ga prelijemo večkrat iz enega škafa v drugega. Na to vlijemo klej v sod in premešamo vino dobro z drogom, da se klej po celiem sodu razdeli. Ko smo s tem gotovi, potramo z lesenim kladivom močno po sodovih dogah, da se odstrani z njih klej, ki se je mogoče na njih prijet. Potem dolijemo sod. Tri do štiri tedne po tem se mora vino pretočiti. Dobro je, če vzamemo prej mal pokus, n. pr. 1 l vina, da določimo, koliko čistilnega sredstva je potreba. B. Čiščenje z želatino. Pri čiščenju z želatino se hoče ravno to doseči pri vinu, kakor pri čiščenju z beljuginim klejem. Ker pa daje želatina drobno, prahu podobno spojino, ki se v vinu nazadnje vsede, je rabimo več ko beljuginega kleja. Torej je želatino priporočati bolj za sadna vina, ki imajo mnogo tanina, nikdar pa za fina žlahtna bela vina, ki imajo malo beljakovine, ki se smejo distiti le z vizinim klejem. Nasprotno pa se rabi želatina večkrat za popravo vina, posebno, če hočemo roda bela ali rdeča vina, ki imajo preveč

čreslovine, narediti milejša. Pač pa se morajo vedno rabiti le take vrste želatine, ki so nalači prirejene za čiščenje vina in ki je za to že preskušena. Najbolj priljubljene vrste želatine so: „Weinlaube“ (Coignet) in „Laine“, ki se prodajo v štiroglatih, rjavih, prozornih tabletah. Želatino pripravimo na ta način, da zvijemo posamezne tablice, ki tehtajo po 10 g, v ruto, jih dobro stolčemo in denemo v posodo. Potem naličimo nanjo mrzle vode in pustimo, da se je napije. Vodo, ki je preostala, odlijemo in potem dolijemo 1 l vina; vse mešamo tako dolgo, da se je vsa želatina raztopila. Tako dobimo 1% no mešanico za čiščenje vina. Za 1 hl vina rabimo 8–10 g suhe želatine; mrzlo prirejena mešanica nam daje kosmičasto spojino, ki sicer vino sčisti, a mu vzame tudi nekaj njegove barve. Dobro raztopina želatine sme sicer malo dišati po kleju ali limu, ne sme pa imeti niti najmanjšega duha po gnilobi ali plesni. (Konec sledi.)

Kmetijev pozor! Večkrat sem že omenil da je treba pri nakupu umetnih gnojil biti posebno previden. V zadnjem času se množijo pritožbe da se tudi z Thomasovo moko goljufa. Naročujte si toraj po kmetijskih podružnicah to gnojilo le na cele vagone in zahtevajte garancijo za vsebino na odstotke. Zahtevajte da se Vam vpošlje takoj z naročilnim potrdilom takojimenovan „Probenahme-Attest“, kakor pa pride vagon vzamite vsaj iz vsakega 10-tega žakla po na goraj imenovanem listu razvidnem predpisu vzorec. Vzorce skupaj dobro pomešate in napolnite z njimi 3 steklenice po četrtn lit. zamašite iste in zapečatite z dvem pečatom. Probenahme-Attest se izpolni in od adresata in ene priče trikrat podpiše. Na to se pošlje ena sklenica z 1 kuponom „Probenahmeattesta“ na preskuševališče „Av. chem. Versuchsstation Marburg a. D.“ kateri zavod potem brezplačno prešteje in Vam poslje preiskovalno spričevalo. Razvidite iz istega da je diferenca v Vašo škodo nad $\frac{1}{2}\%$ imate to liferant takoj naznaniti in odločno zahtevati da Vam povrne diferenco. Ker pa je stvar komplikirana se priporoča da se gnojila le po podružnicah ali zanesljivih trgovcih (kateri pa se morajo z preiskovalnim spričevalom skazati) naročajo. Previdnost kmeta vam pomaga pred škodo.

And. Drofenig, kmetovalec.

Kdor ljubi resnico

in sicer brez obzirno, naravno, neprkrito resnico, ki ne pozna osebnih razločkov in osebnega dobička, —

ta mora biti naročnik

„Štajerca“.

„Štajerc“ biča odločno in nevstrašeno pijavke ljudstva, naj si potem bodo v kuti ali uniformi, v fraku ali talarju.

„Štajerc“ biča slabe duhovnike, ker hoče, da bi ostala vera prosta posvetne politike in da bi bili duhovniki pošten očetje ljudstva.

„Štajerc“ biča prvaške advokate, ker vidi, kako si nabirajo zakladov na troške ljudstva.

„Štajerc“ ni pisan v tonu gospodskih frajic, kajti robata a resnično se podre na sprotnika.

„Štajerc“ je skozinsko list kmetov, obrtnikov in delavcev, ki zagovarja interes delavne ljudstva.

Naročniki in prijatelji!

Zopet prihaja novo četrletje in opomimo vas, da ponovite svojo naročnino. Cena naročnine je mala: Za Avstrijo celo leto 3 K, pol leta 1·50 K; za Nemčijo 5 K, za Ameriko in drugo inozemstvo 6 K.

Vsi naročniki mora biti obenem s obojevnik, iskati in pridobivati mora novi v naročnikov, da postane število naših odjemalcev vedno večje!

Kdor ljubi resnico

naj stopi v naše vrste.

Uredništvo in upravnštvo

„Stajerca“.

Kmetijske podružnice in kmetovalci pozor!

Kmetijska podružnica na Slatini je sklenila, prirediti meseča januarja ali februarja tečaj za varstvo rastlin (Kurs für Pflanzenschutz) v prvih vrstih za gospode poučevalce za varstvo rastlin (für die Herren Berichterstatter für Pflanzenschutz) in tudi za dunge posestnike, kateri se zmožni, nemškemu predavanju nekega slovečega strokovnjaka na Dunaju slediti.

Tečaj bi se imel na Slatini (Kurort Rohitsch-Sauerbrunn) v deželnem poslopu vrsti in upa podružnica čez primerno število brezplačnih stanovanj za isti čas razpolagati.

Vabljenje so torej vse kmete podružnico, da nemudoma imenujejo iste ude, kateri želijo tečaj obiskati. Omenjeno naj bo, da bo podružnica tudi poskrbela, da se bodo udeležence vožni stroški povrnili. Natančneje se izve pri Andrej Drofenig, kmetovalec, Podplat.

Detejia in lucerne dajejo kot na fosforjevi kislini in apnou bogate rastline živini močne kosti. Z dobrim gnojenjem z Tomazevo moko zlasti po travnikih in pašah se pripeljata zdaj fosforjeva kislina in apno v posebno primerni obliki v rastline. Podpira se po gnojenju tudi z močnim kajutnim gnojenjem. Na dobro gnojeni zemlji ne raste samo več, ampak tudi boljša krma.

Kašiljajoča opozarjamo na izserat glede **H. y. m. o. e. l. Scilla**, ki je od zdravnikov dostikrat priporočani, splošno znamenit.

Trgovino Johann Koss v Celju na bolodverskem prostoru nam pripravila vsakodnevno, ki jo je le enkrat obiskal. Tam se dobi po izredno nizkih cenah prav lepo blago, robe, stikane stvari, potrebitne za neveste, gotove oblike, bluze, srajce, otroške vožicke, načrte vence itd. Tudi mi priporočamo to poštemo firmo!

Promet razpošiljalne trgovine zahteva aparati, na katerega velikosti nima navadni clovek niti pojma. Pomisliti je na tisoče in zopet tisoče komadov blaga, ki morajo biti naloženi, da se kupec pravodano ugodni. Marsikatero blago ima zopet razne vrste po velikosti, barvi in mustru. Vsak posamezni komad vsake vrste blaga mora biti posebej numeriran, registriran, pri prodaji fakturiran in izbrisani iz skladničnih registrov. Numeriranje gre v milijone in tako se lahko predstavljamo, koliko oseb in koliko delavskih moči je v tej zalogi potrebno. Razpošiljalna hiša Hanns Konrad ustanavlja zdaj 200 oseb; o njih del na jedno lepo članke letnikih 1907 in 1908. Hanns Konradova kolegaria, katerega dobjivo vsi kupci to fiksne zastonji in poštne prostro.

Za postne kuhinje v novejsem času se rabijo kokosove orehe pri pripravi rib in močnajših jedi. V to je „Ceres-jedilna mast“ edino najboljša, ker je izpreša v Ustju v lastnem zavodu iz svežih, na solnem posušenih kokosovih orehov in je obavarovana. Konradova živilska mesto. Priporočamo vsem prijateljem postnih jedi fino „Ceres-jedilno mast“. Krofi s „Ceres-jedilno mast“ so imenito okusni in najlažje prehajivji.

Dviganje živilorje je nemogoče brez krme, ki ima dovolj živeza. Da se lako pridobi, treba je gnojiti travnike in paše ter polje za krmilo in plodove. Gnojenje s samimi hlevskimi gnojenji in gnojnico ne zadostuje, ker jima primanjkuje fosforjeva kislina; morata se mestiti z Tomazevo moko. V mnogih slučajih se pa poleg Tomazeve moke tudi kajnit gnoji, kar je priporočljivo zlasti pri slabem hlevskem gnojenju.

Trezen in priden rokodelec

izuchen tesar, mizar in zidar in zmoozen kmetijstvo, isče službo v gradiščne ali na en majerhof. Naslov dotičnika se izve pri „Štajercu“.

Fotografije kot znamke

(marke liki znamkam na pisnah) in depisnem s sliko izdeluje po vsaki poslani fotografiji po ceni Otto Neumann, Prag, Karolinolit Štev. 130. Cenik se poslje na zahtevanje brezplačno in franko. 844

Lepo malo posestvo

tik okraje ceste v Ptujski okolici obstojejo iz travnika, nivoj, gozd in pašnika, skupaj 7 orav se prda za 2400 gold. in sicer bi bilo 1200 gold. takoj pri kupnji za plačati; 1200 goldinarjev pa lahko oblezli. Naslov Joh. Toplak, Sv. Martin pri Vurbergu. 847

Viničar

z večim pomožnimi osebnimi, kateri je zmoozen vinogradstva z novimi trtami, posebno zelenega cepljenja se sprejme. Pojasnila da g. Josef Prstec trgovce v Maribor, Triesterstrasse Nr. 7.

Denarna posojila

vsake velikosti po 4 do 5%, proti dolžnemu listu z ali brez prid za jamstvo, plača se v mesecih obrokih v 1–10 let. Brez posredovalnega pristojbin. Posojila na realitet po 3½% na 30–60 let, največje sote; 817 Hitre in diskretne se vse izvrši

Administracija

,Börsen-Courier“

Budapest Postfach.

Porto za nazaj se prosi. Pros se nemško korespondenco.

Ucenec za kovačijo z bakrom (Kupferschmiedehandlung) se sprejme pri Peter Marchett kovač z bakrom Milstatt na jezeru Korosko. 831

Nova davka prosta hiša

s 4 sobami, gospodarskim poslopjem ter 5 oravom zemlje, 10 minut od Ptuja ležeče prda se takoj. Naslov prodajalca pove „Štajerc“. 853

Mizarska delavnica

za 4 mizerje prostor z stanovanjem (2 sobi 1 kuhinja) na Bregi pri Ptiju se da obnovi letu pod ugodnimi pogoji v najem. Več se izve pri Antonu Žlaheti na Bregi, St. 44 pri Ptaju.

PIPE

iz Bruyére lesa prima kvalitet, iz pravega, nevnejšjivega Bruyére-lesa. Gladka glava z daleč zavitiim Bruyére-oldivom, višnjati ror, nastnik iz roga in slav, cena 21 cm, dolga K 150. Ista pipe, ali z okoli rezano Bruyére-leseno glavo K 180. Največja izbera v rezervi, zato kaženje dobite v mojem ceniku, k, se razpoljuje zastonji in pošči na sive prostro.

Dobi setpri: c. in k. dvornem literantu Hanns Konrad

razpošiljalna hiša v Brüx Št. 876 (Češko). Zahajevanje v lastnem interesu moj begato ilustrovani glavni cenik s čez 300 podobnimi zastonji in pošči na sive prostro.

Stoj!

ali ne držate tudi

Ceres - jedilno mast
(iz kokosovih orehov)
za najboljšo stvar? To ni samo najfinjeja v načrtu, temveč tudi najfinjeja in izdatnejša mast, kar se jih kupi.

Napravite le en poizkus!
Ne boste vas grevalo!

Primerna božična darila za dečke!

Male cene mašine na para

za kurjanje s spirito, stojede, z mesingovim cilindrom, šravbo za vodo, 21 cm visoka, kompletna s spirito lampo v kartonu K 150. Večje in finješe mašine po K 280, 380, 4-, 6-, 7-, 9- in naprej se vidi v mojem katalogu.

Naravnost dobite od
e. in kr. dvornega liseranta **Hanns Konrad**
razposilja hiša Brüx 876. (Česko).

Borato ilustrirani glazni cenik z nad 3000 slikami po zahtevi vsakomur zastonji in posilnime postroj.

690

Ura z verižico samo 2 K.

Sleziska eksportna hiša je nakupila velike ure in jih razpošila: eno prekrasno, pozlačeno 36 in natancno idočo anker-uro z lepo verižico samo 2 K. obenem se pismeno tri leta jamči. Po podnevi povzetju razpošila prusko-sleziska eksportna hiša.

F. Windisch, Krakov, Nr. U/64.

Opremljena za načrtovanje in delo vseh

Na prodaj!

Parni motor v prav dobrem stanu
z 12. konjskimi močmi, kateri se da z razno kurjavo kakor oglem, drvami, čreslovino i. t. d. kuriti, se proda koncem majnika. Kje? se izvede pri upravištvu "Štajerca". 839

— Proda —

se velika, dobro obdelana njiva v mestnem gozdu (Stadtwald) pri Ptaju. Več se izvede pri upravištvu "Štajerca". 838

Pozor, gospodje in gospodične!

V svoji lekarinski praksi, ki jo izvršujem že več nego 30 let, se mi je posrečilo iznajti najboljše sredstvo za rast las in proti njih izpadanju — KAPILOR št. 2. Povzroča, da postanejo lasje dolgi in gosti, odstranja prahaj in vsako kožno bolezen na glavi. Naročila naj bi si ga vsaka družina. Imam premnogo zahvalnic in priznanic. Stane poštne prostote na vsako pošto lonček 3 K 60, 2 lončka 5 K. Naroča naj se samo od mene pod naslovom

PETER JURISIĆ

lekarnar v Pakracu štev. 200 v Slavoniji.

Kovaški učenec.

močan in priden fant se sprejme pri Franzu Westermayer vozni in podkovaški mojster v Celju, Spitalgasse 21. 840

Poročni prstani

in okraski za neveste.

Poročni prstan c. kr. uradno štempljan v pravem srebru 80 h, pozlačeno srebro K 1—. Novo zlato K 3—, 350, 4—, 14 karatno zlato K 750, 850, 950. Osesniki (Ohringe), broše, naročniki, poročna darila vseh vrst po zelo užilkih cenah. Za meto zadostuje trak papirja.

C. k. dvorni liserant **Hanns Konrad** Brüx, štev. 876 (Česko).

Glavni cenik z nad 3000 podobami dobi vsakdo zastonji in franko.

Kron 5000 zasluzka

plačam tistemu, ki dokaže, da ni moja čudežna kolekcija

600 komadov za gold. 2·50

pričinostni nakup, i. s. 1 prava švic. zist. Roskopf patent žepna ura, gré natanko in dobro, regul., s pismeno 3 letno fabrično garancijo, 2 amerik. zlato-double prstana (za gospoda in dame) 1 angl. pozlač. garniture, obstoječe iz manšetnih, ovratnih in prsnih gumb, 1 amerik. žepni nož 5 delov, 1 eleg. zidanja kravata, barva, in musteri po želji, najnovješji facon, 1 krasna knoflica za kravato s simili-briljanti, 1 nežna damska broša zadnjega novosti, 1 potrebnega garniture, 1 eleg. usnjati portmone, 1 par amerik. boutons s imit. kamenij, 1 par angl. vremenskih barometrov, 1 salonski album s 36 umetnimi najlepšimi razgledovi sveta, 1 krasni vratni ali laskini koljer s pravimi orientalčnimi biseri, 5 indijskih cudo-delnikov vragov zbabava vsako drusto in s 350 kom. raznih predmetov, ki so v vsaki hiši potrebni in koristni zastonji. Vse skupaj z eleg. zit. Roskopf patent žepna ure, ki je sama dvojno sveto vredna, košta samo gold. 2·50. Dobi se po povzetju ali naprej - plačila.

(tudi **S. Urbach**, svetovna razposilja hiša, znane) pri Krakova št. 101.

N. B.: Ako se naroči 2 paketa, prida se 1 prima angl. britev ali 6 ff. volnenih žepnih robcev gratis. Ako ne dopade denar takoj nazaj, torej vsak risiko izključen.

Razglas.

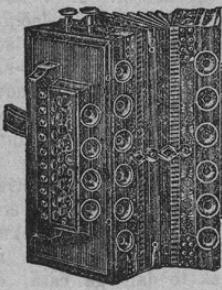
glede špeharskih sejmov v Ptaju.

Glasom sklepa občinskega sveta ptujskega z dnem 22. novembra 1907 se razglasí, da je vsem kmetom (posestnikom) v sosednih okrajih dovoljeno, da prinesejo svoje zaklane prašice (tudi mlade) na tukajšnji špeharski sejem ter jih po živinodravniški preiskavi razsekajo in predajo. Torej pozor, špeharji in kmetje!

V Ptaju, decembra 1907.

Joe. Ornig.
župan.

8 dni na ogled

glasom določb mojega cenika, torej brez rizike za naročitelja razpoložen proti povzetju mojo "Volksfreund"-harmoniko število 663/4, da preprečim vsakogar o njeni vrednosti. Ta harmonika ima gaant, nezlonljiva spiralna peresa ne samo za tastne, marveč tudi za base in zatrene klape, nadalje 10 tastov, 2 registra, dvojno stimungo, 50 mesing-šlim. 3 vrste trompet, mahagoni polit., črne lažje z barvanom bordo, obkovano z niklom, dvojni meh, varstvo za ogje iz kovine in "cuhalter", velikost 31×15 cm. košta K 8—. Šola za lastni podok zastonji. Manjše in cenejše harmonike za podok zlasti za otroke po K 2·50, 3·20, 3·80, 5·20, 5·80. Boljše harmonike po K 8·50, 9·50, 13·50, 14·20 se vidi v mojem ceniku. Na mojih harmonikah ni colinie, ker je vse česko delo! Ni risikel izmenjava dovoljena ali denar nazaj. Poslje po povzetju

c. in kr. dvorni liserant **Hanns Konrad** razposilja hiša, glazb. blaga Brüx stev. 876 (Česko). Moj glavni cenik z nad 3000 podobami dobi vsakdo na zahtevo zastonji in franko.

852

Zahvala.

Dne 5. 11. 1907 so mi pogorela gospodarska in stanovalna poslopja ter mi je to zelo veliko škodo povzročilo. To škodo mi je zavarovalna družba "Franco-Hongroise" na kulantni način nadomestila. Vsled tega izrekam temu zavodu za polno in neprikrjšano izplačilo zavarovalne svote mojo najboljšo zahvalo.

Kostrevnica pri Rogatcu, dan 6. decembra 1907.

Anton Vodušek mp.
Margareta Vodušek mp.

RAZGLAS

okrajne hranilnice v Rogatcu.

Z ozirom na dne 11. novembra pričeto zvišanje bančne rate avstro-ograke banke na 6% se zvišajo tudi obrestni zneski okrajne hranilnice v Rogatcu tako-le:

Za že obstoječe vložbe in za odslej prihajajoče zopetne vloge brez razlike visokosti svot, ki so naložene, od 1. prosinca 1908 z 4½%

Za nove vložbe od 1. decembra 1907 naprej z 4½%

Izzvete od 4½%-nega obrestovanja so one vložbe, ki presegajo 200 K in pri katerih se zahteva manj kot 2 mesečno odpoved. Poleg tega so izvzete vložbe ki prihajajo od že obstoječih dvignjenih vložb.

Nasprotno se vložbe, pri katerih se ne zahteva 2 mesečno odpoved, istotako s 1. decembrom 1907 s 4½% obrestuje.

Za hipotečna posojila z ozirom na vse po 1. prosincu 1908 prihajajoče rate z 6%

Za menice od 1. decembra 1907 z 7%

Hranilnica si pridrži, v slučaju znižanja oficielle bančne rate brez vsega zgornje obrestne svote znižati.

Uradni dan vsaki četrtek od 8- do 11. ure dopoldne. Ako pada na četrtek praznik, potem se uraduje nasledni delavnik.

Zaradi božičnih praznikov ostane hranilnica za stranke od 20. decembra 1907 do 1. januarja 1908 zaključena.

Ravnateljstvo.